

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
อำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 3*

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN
COMMUNITY SCHOOL CHATTRAKARN DISTRICT UNDER THE
JURISDICTION OF PHITSANULOKE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 3

ชทรัพย์สิน พรหมบ่อ**

ดร.ประภาพรณ รักเลี้ยง***

ดร.ประวัติ ยงบุตร****

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
9 คน และครูผู้สอน 159 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.69 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
ระหว่างวุฒิการศึกษาและขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ไม่ได้ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ใน
การปฏิบัติงานด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไป
เปรียบเทียบเป็นรายคู่ วิธีการของ Scheffe มีความแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ คือ ระหว่างประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ
ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา 1) ด้าน
การประเมินนักเรียน ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญในการประเมินผลนักเรียนให้ประเมินจากสภาพจริงและ
เป็นปัจจุบัน สนับสนุนให้ครูจัดเอกสารเกี่ยวกับการวัดผล เพื่อรายงานผลแก่ผู้ปกครองของทุกภาคเรียน และสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการเรียน และให้ครูศึกษาค้นคว้าวิจัยนวัตกรรมเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียน 2) ด้านการจัดโครงการ

*วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

**นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

****อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมทั้งในและนอกหน่วยงานเพื่อให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน และขอรับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้เด็กได้รับอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะเด็กในพื้นที่ห่างไกล จะต้องรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน และควรมีครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษในโรงเรียน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The Purpose of this research aims to study the academic leadership, to compare administrators' academic leadership classified by their education backgrounds, working experience and school sizes. And study of development of a academic leadership of school administrators in community school Chattrakarn district under the jurisdiction of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3. The samples population of this study were 9 school administrators and 159 teachers, the sample groups were randomly selected from Krejcie & Morgan's table. Tools used 5 Rating questionnaires, data analysis were percentage, mean, standard deviation t-test and F-test, the research results were found that:

All 5 aspects of academic leadership were in high level on overall with an average of 3.69 Comparative analysis between education and school size doesn't affected by comments about the academic leadership of school administrators in community School Chattrakarn district. Comparative analysis between the experience to work in the planning for the development of a professional teacher difference was statistically significant at 0.05 compared to the pair by means of Scheffe's technique the difference between the pair is number one partner is less than five years experience and more than 10 years of experience as a whole is no different. The guidelines for developing 1)The assessment of students, administrators should create an understanding of the importance of student assessment, evaluate the real and currents and administrators should be encouraged to form a document, report the results to parents every semester and support teachers to innovative research on the assessment of students to apply classroom. 2) The program for children with special needs. Schools must promote inclusive education both inside and outside agencies to parents and community awareness about students with special needs to attend school and support budget Facilities media services and support to children with special needs to the relevant authorities and allow the children to get, especially children in remote areas must get a students with special enrolled in school and should have nanny teachers in schools.

Keywords: Academic leadership of school administrator

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและค่านิยมของสังคมยุคใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวขององค์การภาครัฐและภาคเอกชนและองค์การทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวง ศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เร่งรัดมาตรการในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาและกำหนดกลยุทธ์ สถานศึกษาในทุกประเภททุกระดับซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ กระแสการปฏิรูปการศึกษาทำให้สังคมอยากเห็นคุณลักษณะของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในมิติใหม่มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหาร ปรับเปลี่ยนแนวคิดการสอนของครู วัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องมีกระบวนการในหลายมิติโดยจะต้องมององค์รวมเชิงบูรณาการในการบริหารสถานศึกษา จะต้องเข้าใจแนวคิดการบริหารสถานศึกษาทั้งระบบ สู่การบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และใช้ความเชี่ยวชาญของตนเอง เพื่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคปฏิรูปการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่ท้าทายผู้บริหารการศึกษามีอาชีพเป็นอย่างมาก

จากผลการดำเนินงานสภาพปัจจุบันของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2558 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2559) ผลการประเมินในมาตรฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสังคมศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่าคะแนนเฉลี่ยรวมทุกสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนกำหนด ซึ่งจะเห็นว่าผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาดังกล่าว ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษา และระดับผู้บริหารสถานศึกษา ต้องดำเนินการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการ บริหารการมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามเจตนารมณ์ของ การปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาคือความสามารถในการบริหารสถานศึกษาทั้งระบบ สู่การบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น และใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการในการเร่งรัดพัฒนาให้มีการศึกษาสู่เกณฑ์มาตรฐานและมีคุณภาพ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของปัญหา ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อจะได้นำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 มีดังต่อไปนี้

1. **ขอบเขตของเนื้อหา** การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยนำหลักการของเซย์ฟาร์ธ (Sayfarth, 1999, pp. 165-273) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร 2) ด้านการประเมินนักเรียน 3) ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 4) ด้านการประเมินผลการสอนของครู 5) ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

2. **ขอบเขตพื้นที่** ได้แก่ สถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีทั้งหมด 29 โรงเรียน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 29 คนและครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 268 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 159 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 268 คน จากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา (ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี) ประสบการณ์ในการทำงาน (น้อยกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี) และขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก นักเรียนน้อยกว่า 120 คน ขนาดกลาง นักเรียน 120-300 คน และขนาดใหญ่ นักเรียนมากกว่า 300 คน)

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร 2) ด้านการประเมินนักเรียน

3) ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 4) ด้านการประเมินผลการสอนของครู 5) ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

5. **ขอบเขตด้านเวลา** ดำเนินการศึกษาช่วง ปีการศึกษา พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป

ขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 มีดังต่อไปนี้

1. **ขอบเขตของเนื้อหา** การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 (Sayfarth, 1999, pp. 165-273) ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดสองอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการประเมินผลนักเรียน และด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. **กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในครั้งนี้** คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 9 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sample) โดยใช้เกณฑ์การเลือกคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

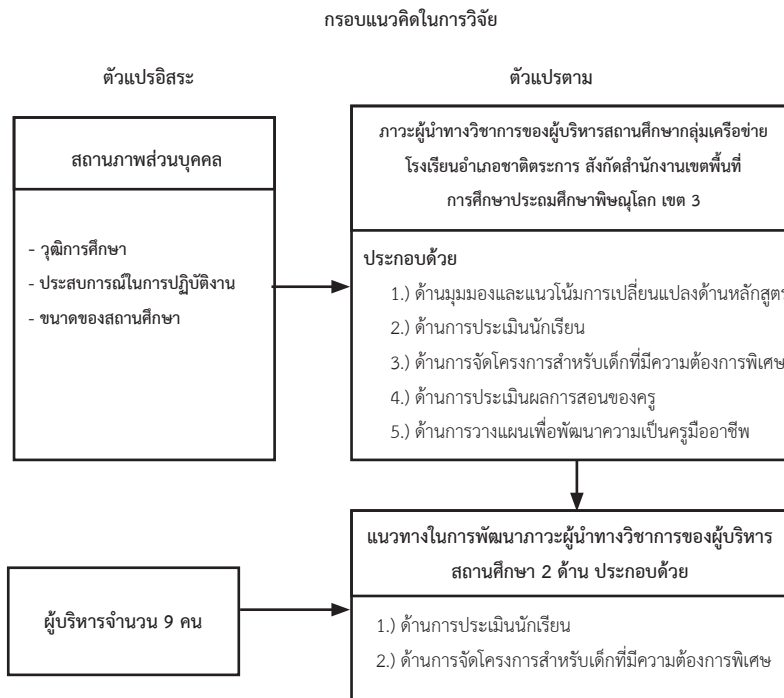
3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินนักเรียน และด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. **ขอบเขตด้านเวลา** ดำเนินการศึกษาช่วงปีการศึกษา พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป

กรอบแนวคิดวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการ
ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษากับครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอ
ชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 3

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
อำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้น
ตอนที่ 1 ที่พบว่ามีความเฉื่อยน้อยที่สุดในแต่ละด้านนำมาสร้าง
เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแล้วดำเนินการสัมภาษณ์
ผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรและกลุ่ม

ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่

ผู้บริหาร 29 คน และครูผู้สอนจำนวน 268 คน กลุ่มตัวอย่าง
ที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร 29 คน และครูผู้สอน
จำนวน 159 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก
การเปิดตาราง Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น
ร้อยละ 95

ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอ
ชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน
9 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง
(Purposive Sample)

เครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมแนวคิดทางทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นคำถามในแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ใน 5 ด้าน ดังนี้ ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการประเมินนักเรียน ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการประเมินผลการสอนของครู และด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Standardized interview) จากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินนักเรียน และด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มาสร้างแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การทดสอบค่าที t-test แบบ Independent Sample และการทดสอบเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าสถิติ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. การวิเคราะห์การศึกษาระดับผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาระดับผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามลักษณะที่แตกต่างกันในด้านวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) (แบบ Independent Sample) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) และเมื่อพบค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธี Scheffe (Scheffe's method)

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 ที่พบว่ามีความถี่ในแต่ละด้านน้อยที่สุด นำมาเป็นกรอบแนวคิดสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแล้วดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางเพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสรุปผลการวิจัยได้ผลดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในขั้นตอนที่ 1

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 62.90 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.10 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.20 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.42 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.38 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 43.40 สถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 41.51 และสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 15.09

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลโดยภาพรวมและรายชื่อ

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินผลการสอนของครู ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการประเมินนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2.1.1 สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้มีการนำสื่อเทคโนโลยีและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมาใช้ในการศึกษา

2.1.2 สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการประเมินผลนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลตามหลักเกณฑ์และระเบียบการวัดประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.3 สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สนับสนุนให้โรงเรียนรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนทุกคน

2.1.4 สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการประเมินผลการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้ผู้ถูกประเมินซักถามข้อสงสัย และ กำหนดรูปแบบและมิติของงานที่ประเมิน

2.1.5 สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูหลังการเข้าประชุมหรือสัมมนา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

3.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการประเมินนักเรียน ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการประเมินผลการสอนของครู และด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ พบว่าไม่แตกต่าง

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความแตกต่างกันจำนวน 1 คู่คือ ระหว่างประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการประเมินนักเรียน ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการประเมินผลการสอนของครู และด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการได้ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างซึ่งประเด็นที่นำมาสัมภาษณ์ได้จากการนำผลวิจัยในแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 โดยนำข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือด้านการประเมินนักเรียนและด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากำหนดเป็นกรอบในการทำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 ท่าน

ด้านการประเมินผลนักเรียน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นร้อยละ 100 มากที่สุดในด้านการสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญในการประเมินผลนักเรียนโดยให้ประเมินจากสภาพจริงและเป็นปัจจุบัน และ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูจัดเอกสารแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลอย่างเพียงพอ

เพื่อรายงานผลการประเมินนักเรียนแก่ผู้ปกครองทุกภาคเรียน มีความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์เท่ากับจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ ผู้บริหารต้องกำกับดูแลควบคุมและนิเทศครูให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการประเมิน มีความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์เท่ากับจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 90 และ กำหนดนโยบายวางแผนกำหนดเวลาการวัดประเมินผลนักเรียนร่วมกับคณะครูให้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนและส่งเสริมและสนับสนุนคณะครูให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยนวัตกรรมเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนเพื่อนำมาใช้ในชั้นเรียน มีความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์เท่ากับจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 80

ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้บริหารมีความคิดเห็นร้อยละ 100 มากที่สุด ในเรื่องโรงเรียนต้องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมทั้งในและนอกหน่วยงานเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดศึกษานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน โรงเรียนต้องขอรับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรให้เด็กได้รับอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะเด็กในพื้นที่ห่างไกล มีความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์เท่ากับจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ โรงเรียนต้องรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน มีความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์เท่ากับจำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 90 และผู้บริหารต้องส่งครูเข้าอบรมให้มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และควรมีครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษในโรงเรียนมีความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์เท่ากับจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 70

อภิปรายผลและสรุปผล

จากการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร รองลงมาคือด้านการประเมินผลการสอนของครู และด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารัตน์ พวงเงินและอาคม มหามาศ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามทัศนะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงออกถึงภาวะผู้นำทางวิชาการอันดับแรกของการจัดการศึกษาจะต้องเห็นความสำคัญและเข้าใจในหลักสูตร ต้องแสดงให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่ในการเป็นผู้นำเชิงริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างหลักสูตรใหม่ๆ สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ตามข้อมูล สภาพจริงและความต้องการของชุมชน สนับสนุนให้ครูมีการนำสื่อเทคโนโลยีและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมาใช้ในจัดการศึกษาให้กับนักเรียนเพื่อให้ครูเป็นครูมืออาชีพ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Murphy (1999) กล่าวว่า ภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารควรจะทำให้ความ สำคัญในเรื่องของหลักสูตร เหมือนกับการสอน ในการบริหารงานด้านการศึกษาได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของหลักการบริหารที่ยึดเอาหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จึงเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งเป็นตัวจักรหลักแห่งความสำเร็จ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ด้อยคุณภาพให้หมดไปส่งผลสำเร็จในการปฏิบัติงานวิชาการของบุคลากรและการบริหารงาน

วิชาการอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับวิโรจน์ สารัตนะ(2551, หน้า 186-197) ที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาครูและพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ที่ให้ความสำคัญกันมากคือ การพัฒนาครูแล้วส่งผลถึงผู้เรียน เป็นสำคัญ แผนพัฒนาครูโดยให้ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดผลดีต่อครูและผู้เรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของครูด้วยการเป็นครูมืออาชีพ

2. ผลการวิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 พบว่าคุณภาพ และขนาดสถานศึกษาไม่ได้ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe มีความแตกต่างกันจำนวน 2 คู่ คือ ระหว่างประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป กับประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี และประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปีกับประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารัตน์ พวงเงินและอาคม มหามาศ (2551) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลวิจัยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe มีความแตกต่างกันจำนวน 2 คู่ คือ ระหว่างประสบการณ์มากกว่า 10 ปีกับประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีกับประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการประเมินนักเรียนและด้านการจัดโครงการ

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านการประเมินผลนักเรียนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมมือกันประเมินผล และด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการพูดคุยกับคณะครู ยังไม่มีความรู้ที่ชัดเจนในการกำหนดนโยบายของรัฐและข้อกำหนดในหลักสูตรเกี่ยวกับการวางแผนการวัดประเมินผลนักเรียนร่วมกับคณะครูให้ชัดเจนและสอดคล้องกับการวัดผลตามหลักเกณฑ์และระเบียบการวัดและการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ และยังขาดการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมมือกันประเมินผล ครูส่วนมากจะเป็นผู้ประเมินผลนักเรียนจากสภาพจริงโดยนักเรียนอาจจะไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลเท่าที่ควรและใช้วิธีการประเมินที่ไม่หลากหลายส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประเมินได้ไม่ครบตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนเหมาะสม อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาพิเศษในโรงเรียน ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทั้งในและนอกหน่วยงาน หรือครูอาจจะยังขาดความรู้ในการประเมินและคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทำให้ไม่สามารถจัดแผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะยังขาดการนิเทศและติดตาม การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดว่า ในด้านการประเมินผลนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ วันเผด็จ มีชัย (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนร่วม และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (Y) ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.867 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 75.10 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำทางวิชาการแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาครู ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจด้านการส่งเสริมบรรยากาศวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องสร้างความเข้าใจให้คณะครูเห็นถึงความสำคัญในการ ประเมินผลนักเรียนโดยให้ประเมินจากสภาพจริงและเป็นปัจจุบัน โดยมีการติดตามนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูจัดเอกสารแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลอย่างเพียงพอเพื่อรายงานผลการประเมินนักเรียนแก่ผู้ปกครอง ทุกภาคเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำกับดูแลควบคุมและนิเทศครูให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการประเมิน ผู้บริหารจะต้อง

ร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนกำหนดเวลาการวัดประเมินผลนักเรียนร่วมกับคณะครูให้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียน และ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะครูให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยนวัตกรรมเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนเพื่อนำมาปรับใช้ในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cotton and Ashley (2003) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพความเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในมอนเนลท์ รัฐเวอร์จิเนีย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมออกในด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพให้กับครูในด้านการให้ความสำคัญในการเน้นการศึกษาด้านการเรียนการสอนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การส่งเสริมการทำงานร่วมกันในคณะกรรมการพัฒนาการนิเทศการสอนในคณะครูการส่งเสริมสนับสนุนและปรับปรุงโครงการใหม่ๆ ให้ดีขึ้น กำกับติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร เอาใจใส่ต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการสอน เพื่อให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพ

ส่วนในด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุดในเรื่องที่โรงเรียนจะต้องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมทั้งในและนอกหน่วยงานเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดศึกษานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเห็นความสำคัญของการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมทั้งในและนอกหน่วยงานเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชน ขอรับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรให้เด็กได้รับอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะเด็กในพื้นที่ห่างไกล ให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าเรียนภาคบังคับอย่างทั่วถึงทุกคน และ ผู้บริหารต้องส่งครูเข้าอบรมให้มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และควรมีครูที่เลี้ยงเด็กพิเศษในโรงเรียนเพราะบางครั้งใน

การจัดการเรียนการสอนจะต้องมีครูผู้ช่วยดูแลเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ รวมถึงการจัดกิจกรรมเฉพาะสำหรับเด็กรายบุคคล

ข้อเสนอแนะของงานวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน จึงควรมีการจัดอบรมเสริมความรู้ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการให้กับครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน เพื่อให้ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เหมือนกันเพื่อใช้พัฒนาความรู้ความสามารถแก่ผู้เรียน

2. จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอชาติตระการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยเป็นสองอันดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการประเมินนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรควรกำหนดนโยบายวางแผนกำหนดเวลาการวัดประเมินผลนักเรียนร่วมกับคณะครูให้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินจากสภาพจริงและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งยังต้องกำกับดูแลควบคุมและนิเทศครูส่งเสริมและสนับสนุนคณะครูศึกษาค้นคว้า วิจัยนวัตกรรมเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนเพื่อนำมาปรับใช้ในชั้นเรียนจัดเอกสารแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลอย่างเพียงพอเพื่อรายงานผลการประเมินนักเรียนแก่ผู้ปกครองทุกภาคเรียน

ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน โดยที่โรงเรียนต้องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมทั้งในและนอกหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดศึกษานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน และต้องส่งครูเข้าอบรมให้มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก

ที่มีความต้องการพิเศษ และควรมีครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษใน ที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรให้โรงเรียนและให้สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ เด็กได้รับอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะเด็กในพื้นที่ห่างไกล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือกับเด็ก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันเพ็ญ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรุฬห์จิต ไบสี. (2549). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1-2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2548). ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.
- สารัตน์ พวงเงิน และอาคม มหามาตย์. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Cotton, F., & Ashley, B. (2003). *Instruction Leadership Proficiencies of elementary*. WD: George Washington University.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Murphy, B. A. (1999). *Principle leadership for adult growth and development*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Seyfarth, J. T. (1999). *The principal: New leadership for new challenges*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Stogdill, R. M. (2004). *Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research*. New York: The Free Press.